

วค 3/21.1
4 สค 60
15.45น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส22868
วันที่ : 510566/60
วันที่ : 07 ส.ค. 60 เวลา : 15:11

ที่ ศธ ๐๕๐๖(๒)/๓๕๓๑

กระทรวงศึกษาธิการ
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๗) สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานผลสรุปข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
(มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต) ของกระทรวงศึกษาธิการ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๗๖๓๐ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแจ้งว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ได้เสนอเรื่องข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา (มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต) ของกระทรวงศึกษาธิการ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี ในการนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักรับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปพิจารณา ร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว และให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ในภาพรวมส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป นั้น

กระทรวงศึกษาธิการได้เชิญหน่วยงานหลักทั้ง ๕ หน่วยงาน เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือ เพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าวในวันอังคารที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมรองศาสตราจารย์วันชัย ศิริชนะ (๑๘ ปี) ชั้น ๑๘ อาคารอุดมศึกษา ๒ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยที่ประชุมได้พิจารณาประเด็นข้อเสนอแนะทั้ง ๓ ข้อ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ขอรายงานผลการพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. ด้านนโยบายและการบริหาร

๑.๑ ให้กระทรวงศึกษาธิการวางนโยบายโดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการควบคุม การเปิดหลักสูตรการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พร้อมกับทบทวนโครงสร้างหลักสูตร เพื่อป้องกันการเปิด หลักสูตรในลักษณะธุรกิจทางการศึกษา และเพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบ ด้วยกฎหมายจากการเปิดหลักสูตรในลักษณะดังกล่าว

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้วางนโยบาย และการบริหารหรือกำกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น โดยดำเนินการปรับปรุง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ด้วยการจัดทำเป็นประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยเพิ่มคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ผู้สอน และโครงสร้างหลักสูตร รวมทั้งวิธีการตีพิมพ์วิทยานิพนธ์ให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

/๑.๒ การพัฒนาระบบ...

๑.๒ การพัฒนาระบบ กระบวนการในการคัดกรองการเปิดหลักสูตรการศึกษาในระดับ
บัณฑิตศึกษา เพื่อป้องกันการเปิดหลักสูตรการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ดำเนินการดังนี้

(๑) หลักสูตรทุกหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบ/อนุมัติหลักสูตรจากสถาบัน
อุดมศึกษาต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ
โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะพิจารณาความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานฯ หากไม่สอดคล้อง
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะส่งคืนสถาบันอุดมศึกษาให้ดำเนินการปรับปรุง และสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณะ สำหรับหลักสูตรที่สอดคล้อง
กับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะดำเนินการจัดส่งให้สำนักงาน ก.พ.
และสำนักงาน ก.ค.ศ. เพื่อรับรองคุณวุฒิและกำหนดอัตราเงินเดือนต่อไป

(๒) สถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตร
ทุกหลักสูตร โดยสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการเลือกระบบประกันคุณภาพได้จากระบบของสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ระบบที่สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาขึ้นเอง ระบบการรับรองของสภาวิชาชีพ
หรือระบบสากลอื่นๆ ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้การรับรองว่าเทียบเท่า แต่ทั้งนี้ ทุกระบบ
ต้องรายงานการกำกับมาตรฐานของแต่ละหลักสูตรให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ
ผ่านระบบ Che QA Online

(๓) ติดตามให้สถาบันอุดมศึกษายกข้อมูลผลการดำเนินงานหลักสูตรและแผน/
ผลการรับนักศึกษาให้ครบถ้วนทุกแห่ง และแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีการดำเนินการไม่เป็นไปตามเกณฑ์
มาตรฐานหลักสูตร หรือรับนักศึกษาไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตาม
เกณฑ์มาตรฐานและแผนที่กำหนด ซึ่งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาได้มีมติ
ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดำเนินการติดตามให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงหลักสูตร
ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดทุกๆ ปีจนกว่าจะมีผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเสนอไปยัง
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

(๔) กำหนดแนวทางการเผยแพร่ข้อมูลผลการดำเนินงานจากระบบประกัน
คุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาต่อสาธารณชน โดยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนอาจใช้กลไก
การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
(Thai Qualifications Register : TQR) ในการกำกับดูแลระดับหลักสูตร โดยเผยแพร่ผลการดำเนินงานสู่สาธารณะ
ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

(๕) กรณีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษายังมีกลไก
ของกฎกระทรวงการขอให้รับรองและการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และอำนาจตามพระราชบัญญัติ
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๔ ให้รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการสั่งให้

- ๑) จัดรับนักศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งหรือทุกสาขาวิชา
- ๒) เพิกถอนการรับรองวิทยฐานะ
- ๓) เพิกถอนใบอนุญาต

และมาตรา ๘๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษามีอำนาจสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการกำกับดูแลทั้งระดับหลักสูตรและสถาบัน อีกทั้งอาจต้องมีบทลงโทษกรณีการจัดการศึกษาไม่ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

(๖) กำหนดมาตรการลงโทษสถานสถาบันอุดมศึกษา ทั้งทางแพ่ง อาญา และวินัย กรณีมีการอนุมัติหลักสูตรไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและรับนักศึกษามากกว่าที่แผนกำหนด ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาและก่อให้เกิดความเสียหายแก่บัณฑิต กรณีมีข้อร้องเรียนหรือข้อสงสัยในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรใดสามารถใช้กลไกการควบคุมมาตรฐานที่กำหนดไว้ในแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๑๗ วรรคสอง “ในกรณีเหตุอันควรให้เชื่อได้ว่าการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดำเนินการเข้าติดตามตรวจสอบและเสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณา” แล้วกำหนดมาตรการในการลงรับนักศึกษา ปิดหลักสูตร หรือถอดการรับรองวิทยฐานะระดับหลักสูตรต่อไปตามลำดับ

๑.๓ การจัดให้มีระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อให้สาธารณชนเข้าถึงและสามารถตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาได้จัดการเรียนการสอนขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำลังดำเนินการจัดทำระบบการพิจารณาความสอดคล้องหลักสูตรกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ในระบบอิเล็กทรอนิกส์และนำเสนอหลักสูตรที่มีความสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ในระบบ Online เพื่อให้สาธารณชนสามารถตรวจสอบหลักสูตรที่เปิดดำเนินการได้ทุกระดับและทันสมัยตลอดเวลา สำหรับในระดับบัณฑิตศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยสำนักงานบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา (UniNet) กำลังดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างจัดทำระบบบริหารจัดการวิทยานิพนธ์สำหรับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเผยแพร่วิทยานิพนธ์ของบัณฑิตในระดับบัณฑิตศึกษา ทำให้สามารถตรวจสอบการคัดลอกวิทยานิพนธ์ได้ด้วย

๒. ด้านการแก้ไข ปรับปรุงพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

การปรับปรุงพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เป็นเรื่องที่ยุ้งยากและต้องใช้เวลาค่อนข้างมาก เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคลจะมีพระราชบัญญัติแยกเป็นเอกเทศ ดังนั้น

๒.๑ การกำหนดองค์ประกอบจำนวนกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยพิจารณา กำหนดให้มีจำนวนกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในอัตราส่วนที่เหมาะสม ระหว่างกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาโดยตำแหน่ง เพื่อให้เกิดความสมดุลและไม่สร้างอิทธิพลครอบงำในการปฏิบัติหน้าที่จากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งสำหรับเรื่องนี้จะปรับแก้ไขได้ต่อเมื่อมีการแก้ไขพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ เท่านั้น

๒.๒ จัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐแต่ละแห่ง ส่วนใหญ่จะมีระบบการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ อยู่แล้ว หากไม่มีก็สามารถใช้บัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษานำไปใช้ในการสรรหากรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาได้ โดยการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีการกำหนดคุณสมบัติต่างๆ ให้ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของสังคม

๒.๓ การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งนายกสภาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ดำรงตำแหน่งในสถาบันอุดมศึกษานั้นได้ไม่เกิน ๒ วาระติดต่อกัน

ปัจจุบันมีพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและในกำกับของรัฐแต่ละแห่ง ส่วนใหญ่กำหนดให้มีการดำรงตำแหน่งวาระละ ๓ ปี แต่ไม่ได้มีการกำหนดห้ามดำรงตำแหน่งไม่เกิน ๒ วาระติดต่อกัน ยกเว้น พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนครพนม เป็นต้น แต่เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่มีอำนาจบังคับให้สถาบันอุดมศึกษาทำตามได้ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงจัดทำเป็นประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ขอความร่วมมือ ในการกำหนดจำนวนและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการ สภามหาวิทยาลัย (ฉบับที่ ๒) เพื่อขอความร่วมมือให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนด จำนวนและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ดังนี้

(๑) กรณีดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยให้ดำรงตำแหน่งในเวลาเดียวกัน ได้ไม่เกิน ๓ แห่ง

(๒) กรณีดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยให้ดำรงตำแหน่งในเวลาเดียวกัน ได้ไม่เกิน ๕ แห่ง

(๓) กรณีดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ในเวลาเดียวกันให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑) กรณีดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย ๑ แห่ง จะดำรงตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยได้อีกไม่เกิน ๓ แห่ง

๒) กรณีดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย ๒ แห่ง จะดำรงตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยได้อีกไม่เกิน ๑ แห่ง

๓) กรณีดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยรวม ๓ แห่ง ไม่อาจดำรงตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยอีกได้

๓. ด้านการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการจัดการศึกษานอกสถาบันที่ตั้ง

๓.๑ ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาร่วมกับสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สร้างระบบกลไกการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งกระบวนการการนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง โดยมีระบบการติดตามการประเมิน คุณภาพการศึกษาที่เข้มแข็งและต่อเนื่อง มีบทลงโทษอย่างชัดเจน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพ ของสถาบันอุดมศึกษาให้ได้คุณภาพมาตรฐานเทียบเท่านานาชาติประเทศ โดยให้มีการเผยแพร่ผลการประเมิน ให้สาธารณชนทราบได้อย่างทั่วถึง

ปัจจุบันทั้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำลังดำเนินการสร้างความร่วมในการกำหนดกลไกการประเมิน คุณภาพการศึกษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๓.๒ ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแต่ละแห่ง รายงานผลการจัดการเรียนการสอน นอกสถาบันที่ตั้งให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบเป็นระยะๆ และสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) นอกจากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ตามปกติแล้ว ควรมีการประเมินสถาบันการศึกษานอกสถานที่ตั้งเป็นกรณีพิเศษด้วย

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีการดำเนินการตรวจประเมิน การจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งทุกหลักสูตร และจะดำเนินการตรวจซ้ำทุกๆ ๕ ปี

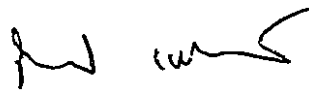
๔. ความเห็นอื่นๆ

ที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่าควรจัดทำฐานข้อมูลกลาง โดยเฉพาะแนวโน้มความต้องการ กำลังคนของประเทศ ความต้องการคนของตลาดแรงงาน อาชีพที่อาจจะถูกเครื่องจักรกลมาแทนที่ และหลักสูตร ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดการเรียนการสอน และควรเปิดการเรียนการสอนไว้ใช้ร่วมกัน แล้วแบ่งปันข้อมูลให้ทุกหน่วยงาน ใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่ทั้งนี้ ต้องกำหนดเจ้าภาพที่ชัดเจน แล้วเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันให้ความเห็น ในการพัฒนาต่อไป

ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา
โทรศัพท์ ๐๒-๖๑๐-๕๓๘๑ - ๒
โทรสาร ๐๒-๓๕๔-๕๕๓๐